

3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-3-8>

УДК 338.268

Почтовюк А.Б.

доктор економічних наук, професор,
декан факультету економіки і управління,
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського

Бондаренко А.О.

студентка,
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського

Pochtoviuk Andrii, Bondarenko Anastasiia

Mykhailo Ostrohradskyi Kremenchuk National University

АНАЛІЗ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

У статті розкрито значення стратегії сталого розвитку. Описано основні етапи співпраці України з Європейським Союзом щодо формування та впровадження стратегії сталого розвитку. Визначено сутність і складники стратегії сталого розвитку, а також необхідність упровадження стратегічного планування на міському рівні. Розглянуто основні етапи формування стратегії сталого розвитку міста, а також стратегію сталого розвитку міста Кременчука. Проаналізовано основні стратегічні напрями розвитку міста, сформовано систему показників оцінки ефективності стратегії та дано оцінку ефективності роботи муніципальних органів влади за основними напрямками розвитку Кременчука на початкових етапах реалізації Стратегії. За результатами дослідження сформовано рекомендації для поліпшення ефективності реалізації основних стратегічних напрямів розвитку Кременчука.

Ключові слова: стратегія сталого розвитку, стратегічне планування, місто, підприємництво, екологія, соціальна сфера.

Постановка проблеми. Сучасний світ стоїть перед значними викликами, причиною яких стало споживче і нераціональне ставлення до природних ресурсів. Серед цих викликів – глобальне потепління, проблема викидів парникових газів, забруднення водних ресурсів, світова економічна криза, а також багато соціальних проблем, високий рівень бідності та безробіття. Саме тому таку актуальність має формування стратегії сталого розвитку. Саме перехід на таку стратегію, яка об'єднує у собі економічний і соціальний розвиток і при цьому не завдає шкоди навколишньому середовищу і сприяє її відновленню, є пріоритетом усього світу. Сьогодні існування стратегії сталого розвитку не просто бажане, а життєво необхідне кожній країні, щоб зберігати свою конкурентоспроможність на світовій арені.

Лідерами у формуванні та впровадженні стратегії сталого розвитку є країни Європейського Союзу. Саме тому запровадження такого стратегічного розвитку,

який не шкодитиме навколишньому середовищу та сприятиме гармонійному зростанню соціуму, є чи не найбільш пріоритетним напрямом роботи, враховуючи наміри України щодо інтеграції у Європейський Союз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впровадження концепції сталого розвитку у життя сьогодні є дуже актуальним і приваблює увагу багатьох учених. Основні положення сталого розвитку України опрацьовувалися науковцями й у рамках започаткованої кафедри економіки та регіональної економічної політики Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України постійно діючої Міжнародної науково-практичної конференції «Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення» [1, с. 3]. Також методичні підходи до формування стратегії сталого розвитку промислового міста досліджував В.В. Буряк [2]. М.А. Ємець та І.І. Рома-

ненко дослідили принципи формування комплексних індикаторів сталого розвитку на базі приватних показників соціо-еколого-економічного стану території [3]. Водночас недостатньо розглянутим є питання оцінки ефективності стратегії сталого розвитку для промислового міста.

Формулювання цілей статті. Метою статті є оцінка ефективності стратегії сталого розвитку промислового міста на прикладі Кременчука.

Виклад основного матеріалу. У січні 2015 р. п'ятий Президент України Петро Порошенко підписав Указ «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», який передбачав проведення 62 реформ. Також у тому ж році на Всесвітньому саміті з питань сталого розвитку, що відбувся наприкінці вересня, було сформовано магістральні напрями розвитку для всіх країн світової спільноти без винятку. Обидва документи мали велике значення, оскільки окреслили новий етап співробітництва України та світового співтовариства у галузі економічної діяльності та вирішення широкого комплексу соціальних, економічних та екологічних проблем, що вже давно стоять перед нашою країною.

Зокрема, Указ «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» відзначив завершення певного етапу у відносинах України з Європейським Союзом, що тривав з 1998 по 2014 р., та ознаменував початок нового. На зміну Угоді про партнерство та співробітництво між європейськими співтовариствами та Україною, що почала діяти ще у 1998 р., прийшла Угода про асоціацію [4]. Такий розвиток відносин між Україною та країнами ЄС, звісно, був би неможливим, якби Україна не приймала активних дій щодо впровадження концепції сталого розвитку на національних теренах. Упродовж більш як 15 років Україна відшукувала свій шлях розвитку в умовах суспільних трансформацій і економічної кризи.

Одночасно відбувалася підготовка певної низки законів і державних програм, що були покликані на законодавчому та практичному рівні визначити пріоритети розвитку України та її регіонів. Ці програми мали акцент на економічне зростання і соціальне піднесення з одночасним припиненням руйнування довкілля, збалансованим використанням природних ресурсів і збереженням природи.

Сьогодні на світовому ринку Україна має роль сировинного постачальника. Основу товарів, що йдуть на експорт, становлять матеріаломісткі, екологічно шкідливі чи низькотехнологічні продукти. При цьому у структурі імпорту значну частку становлять енергоносії. Усе це робить Україну значною мірою залежною від інших країн.

Водночас саме ресурси розвитку територій та рівень сучасності їх використання є чинниками, що мають найбільший позитивний або негативний вплив на запровадження концепції сталого розвитку. Кожному поселенню властивий різний рівень сучасності їх використання, а це, своєю чергою, значно впливає на перспективність розвитку того чи іншого міста, села чи будь-якого іншого поселення. Можливості раціона-

лізації використання територіального потенціалу промислових регіонів полягають, насамперед, у винесенні малоефективних у територіально-функціональному відношенні підприємств і об'єктів (АТС, складів і баз, комунальних об'єктів) до спеціалізованих зон, що розміщуються у таких районах міст, які мають малу соціальну та економічну цінність територій.

Загалом стратегія сталого розвитку являє собою процес економічних та соціальних змін, за яких експлуатація природних ресурсів, спрямування інвестицій, орієнтація науково-технічного розвитку, а також розвиток особистості та інституціональні зміни є узгодженими одне з одним і підкріплюють нинішній та майбутній потенціал задоволення людських потреб та прагнень [5]. Здебільшого йдеться про забезпечення та поліпшення якості життя людей. Саме тому важливим складником сталого розвитку є соціальна сфера, тобто зменшення соціальних дисбалансів та нерівності у суспільстві, однак не можна виключати й інші два складники: екологічний, тобто зменшення негативного впливу людського фактору на природу та екосистему планети, та економічний, який також називають «справедлива частка», тобто справедливий економічний результат, що є нагородою за певну діяльність.

Перетин соціальної та екологічної сфер людської діяльності призводить до зносного розвитку, що характеризується зниженням негативного впливу на довкілля. Перетин соціальної та економічної – до справедливого розвитку, за якого кожен член економічних відносин отримує справедливу винагороду за свою роботу. Перетин економічної та екологічної сфер призводить до життєздатного розвитку, який характеризується розвитком економіки за умови збереження довкілля. Однак лише перетин усіх трьох сфер відповідає концепції сталого розвитку та веде до усебічного та нешкідливого розвитку людства. Сучасний стан України як країни з розвинутою, але застарілою індустріальною інфраструктурою і низькою соціально-економічною ефективністю характеризується загостренням екологічної ситуації на тлі слабкої соціальної захищеності. У зв'язку із цим актуальним є питання про достовірну оцінку рівня соціо-еколого-економічного стану (СЕЕС) територіальних утворень і прийняття відповідних методів ефективного управління цим станом [3, с. 76]. Саме тому багато міст України вже мають власні стратегії сталого розвитку, що векторно співпадають зі стратегією сталого розвитку України, однак орієнтовані на вирішення локальних проблем.

Так, наприклад, у 2018 р. на замовлення Бурштинської міської ради (м. Бурштин, Івано-Франківська область) Академією публічно-приватного партнерства була розроблена стратегія сталого розвитку міста до 2030 р. [6]. Також у 2018 р. експертами проекту ПРООН, або Програми розвитку ООН, було опубліковано регіональну доповідь «Цілі сталого розвитку: Дніпро – 2030» [7]. Однак ще у 2017 р. спеціалістами структурних підрозділів виконкому міськради, громадськістю, депутатами Кременчуцької міської ради

спільно з проектом міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки уряду Канади, було сформовано та прийнято до виконання Стратегію розвитку міста Кременчука на період до 2028 р. [8].

Будь-яка стратегія незалежно від застосованого методу або моделі містить у собі три великі блоки, що є характерними для будь-якого циклу, який передбачає ітерації, тобто повторення старої моделі на якісно новому рівні: аналіз, планування та впровадження. Таким чином, розроблення стратегії сталого розвитку міста повинно починатися власне зі стратегічного аналізу середовища, складання профілю громади міста та проведення соціологічних досліджень. Наступним етапом є планування, що містить у собі місію, бачення, сценарії та напрями розвитку громади. Зокрема, з метою визначення сильних та слабких сторін міста проводиться SWOT-аналіз, на основі якого розробляється план стратегії, формуються конкретні цілі та завдання, а також проекти та заходи, що дають змогу досягти поставлених цілей. Наступним етапом є впровадження, яке передбачає громадське обговорення та сприйняття планів громадою, розроблення цільових програм та заходів, моніторинг та оцінку досягнутих результатів, а також перегляд та коригування стратегії, після чого розробляється нова стратегія або коригується стара з урахуванням знайдених недоліків.

Стратегія Кременчука передбачає розвиток міста за чотирма стратегічними напрямками, спрямованими на розвиток та поліпшення усіх сфер людського життя [8]:

1. Розвиток експортоорієнтованого бізнесу.
2. Маркетинг територій та залучення інвестицій.
3. Підвищення енергоефективності та екологічності міста.
4. Створення креативного життєвого та гуманітарного простору розвитку людини.

Усі ці напрями розташовані на перетинах економічного, соціального та екологічного складників розвитку суспільства, а отже, цілком відповідають концепції стратегії сталого розвитку. Кожен із названих напрямів передбачає досягнення певних стратегічних цілей та вирішення поставлених проблем.

Зокрема, розвиток експортоорієнтованого бізнесу включає у себе три стратегічні цілі. Першою стратегічною ціллю є створення ефективної інфраструктури підтримки бізнесу та просування експорту. Досягнення цієї стратегічної цілі передбачається за рахунок вирішення таких оперативних цілей, як створення інституцій підтримки бізнесу та надання якісних послуг, створення експортоорієнтованих кластерів, а також за рахунок налагодження ефективного співробітництва Спільки експортерів малих і середніх підприємств. Другою зі стратегічних цілей цього напрямку є здійснення інформаційної та ресурсної підтримки розвитку бізнесу. Для досягнення цієї мети заплановано створити та оприлюднити бази даних (реєстрів) нерухомості для підтримки розвитку бізнесу, забезпечити малі та середні підприємства необхідними кадровими ресурсами, а також сформуванню позитивний імідж підприємницької справи. Третьою стратегічною ціллю є розвиток туризму, який передбачає розроблення нових туристичних маршрутів, проведення видовищних заходів відпочинку та дозвілля, а також формування відповідної інфраструктури, яка б дала змогу реалізувати такі заходи, а також забезпечувати комфортні умови перебування гостей міста. У табл. 1 наведено ключові показники, за якими можна оцінити ефективність стратегії розвитку міста за напрямом «Розвиток експортоорієнтованого бізнесу». Для оцінки візьмемо дані за 2016–2018 рр., тобто рік до затвердження Стратегії, рік затвердження та рік після затвердження, що дасть змогу оцінити ефективність діяльності міської влади у рамках виконання Стратегії сталого розвитку Кременчука.

Як бачимо з табл. 1, обсяг реалізованої промислової продукції дещо зменшився у 2017 р., однак після запровадження Стратегії спостерігається значне піднесення і перевищення результатів 2016 р. Водночас значно знизився роздрібний товарооборот підприємств, і хоча у 2018 р. цей показник дещо зріс, результати все одно залишаються нижчими, ніж були до впровадження Стратегії.

Експорт послуг, своєю чергою, зберігає тенденцію до зростання. Таким чином, результати за першою стратегічною ціллю є задовільними. Дещо знизилася кількість малих та середніх підприємств у розрахунку на 10 тис мешканців, водночас потреба підприємств

Таблиця 1

Показники оцінки ефективності стратегії за напрямом «Розвиток експортоорієнтованого бізнесу»

Показники	Результати		
	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Обсяг реалізованої промислової продукції (млн грн)	36556,1	32472,9	50788,5
Роздрібний товарооборот підприємств (млн грн)	3331,1	2419,9	2841,5
Експорт послуг (млн дол.)	3,8	4,6	9,2
Кількість малих та середніх підприємств на 10 тис осіб населення (одиниць)	670,8	642,2	649,3
Потреба підприємств у працівниках для заміщення вакансій (осіб)	450	970	1662
Обсяг коштів використаних у рамках Програми сприяння розвитку малого та середнього підприємництва (тис грн)	153,6	152,7	167,1
Туристичний збір (фактичні показники) (млн грн)	0,11	0,133	0,15
Виконання річного плану туристичного збору (відсотки)	122,2	115,7	106,4

Джерело: узагальнено автором на основі [9]

у заміщенні вільних робочих місць продовжує зростати, незважаючи на збільшення обсягу коштів, що були використані у рамках Програми сприяння розвитку малого та середнього підприємництва. Загалом ці показники вказують на підвищення рівня безробіття та незадовільні результати роботи влади за другою стратегічною ціллю. Туристичний збір за фактичними показниками щороку зростає, однак виконання річного плану туристичного збору зменшується, хоча все ще перевищує заплановані показники. Тобто результати діяльності за третьою стратегічною ціллю також можна вважати задовільними. Загалом результати роботи влади щодо виконання цілей Стратегії сталого розвитку міста Кременчука за першим напрямом поки що є задовільними, однак потребують поліпшення.

Другим напрямом розвитку міста є створення у ньому сприятливого інвестиційного клімату. Цей напрям передбачає дві стратегічні цілі: створення якісних інвестиційних продуктів і супровід інвестиційної діяльності та маркетинг території. Досягнення першої стратегічної мети передбачає інвентаризацію земельних ділянок і створення інвестиційних пропозицій, розвиток індустріального парку «Центральний», а також розроблення та реалізацію створених інвестиційних проектів. Друга стратегічна ціль передбачає маркетинг та брендинг території, підготовку спеціалістів із місцевого економічного розвитку, а також інвестиційну виставкову діяльність міста. У табл. 2 наведено ключові показники, за якими можна оцінити ефективність стратегії розвитку міста за напрямом «Створення сприятливого інвестиційного клімату».

Як бачимо з табл. 2 (за даними Полтавоблстату), із 2016 по 2017 р. обсяг іноземних інвестицій у економіку Кременчука зменшився. У 2018 р. спостерігалось незначне збільшення, однак недостатнє, щоб досягти рівня залучення інвестицій, що спостерігався у 2016 р.

Також з табл. 2 бачимо, що в 2017 р. спостерігалось падіння обсягів реалізованої продукції на душу населення. Однак у 2018 р. значення показника збільшується та значно перевищує результати 2016 р.

Такі ж тенденції спостерігаються і стосовно кількості інвестиційних форумів, бізнес, інвестиційних та міжнародних місій на рік, організованих у Кременчуці або за участю Кременчуцької торговельно-промислової палати, а також у кількості випускників вищих навчальних закладів міста. Тобто ефективність реалізації стра-

тегії за напрямом «Створення сприятливого інвестиційного клімату» є низькою і потребує доопрацювання.

Третім стратегічним напрямом діяльності є підвищення енергоефективності та екологічної безпеки міста. Для підвищення ефективності енергетичної політики міста, що є першою стратегічною ціллю, заплановано вдосконалити системи муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу, підвищити енергоефективність громадських та житлових будівель, створити діалогові та освітні платформи з питань енергоефективності. Друга стратегічна ціль, тобто створення енергоефективної міської інфраструктури, передбачає підвищення енергоефективності будівель міста, модернізацію котельень із використанням альтернативних джерел енергії, реконструкцію зовнішнього освітлення із застосуванням енергоефективного обладнання, а також розвиток електротранспорту, що, своєю чергою, передбачає будівництво тролейбусної лінії у правобережній частині Кременчука. З метою поліпшення екологічної безпеки міста планувалося модернізувати систему водовідведення, забезпечити населення якісною питною водою, підвищити ефективність поводження з твердими побутовими відходами та створити систему утилізації відходів, запровадити ефективну систему екологічного моніторингу, підтримувати сприятливий гідрологічний режим та санітарний стан водойм, а також здійснювати заходи з підвищення екологічної освіченості населення.

Для оцінки ефективності виконання стратегії за напрямом «Підвищення енергоефективності та екологічної безпеки міста» пропонуємо використати показники, що наведено в табл. 3. Для аналізу візьмемо дані з 2016 по 2018 р.

З табл. 3 бачимо, що з моменту прийняття до виконання Стратегії сталого розвитку міста Кременчука дещо зросла протяжність мережі зовнішнього освітлення та частка енергозберігаючих світлоточок у ній. Протяжність тролейбусних маршрутів залишилася без змін, оскільки будівництво тролейбусної лінії у правобережній частині Кременчука досі не було розпочато.

З табл. 3 бачимо також, що спостерігаються позитивні тенденції у модернізації мережі водовідведення, оскільки протяжність цієї мережі збільшилася, а оцінка її зношеності зменшилася на 3,4 пункти. Також із 2016 по 2018 р. спостерігається зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціо-

Таблиця 2

Показники оцінки ефективності стратегії за напрямом «Створення сприятливого інвестиційного клімату»

Показники	Результати		
	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку міста (млн дол.)	37,4	33,5	34,6
Обсяг реалізованої промислової продукції на душу населення (тис грн/особу)	163,0	147,0	230,7
Кількість інвестиційних форумів, бізнес, інвестиційних та міжнародних місій на рік (дані Кременчуцької ТПП)	28	22	29
Кількість випускників ВНЗ (осіб)	1428	1309	3951

Джерело: узагальнено автором на основі [9; 10]

**Показники оцінки ефективності стратегії за напрямом
«Підвищення енергоефективності та екологічної безпеки міста»**

Показники	Результати		
	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Загальна протяжність мережі зовнішнього освітлення (км)	512,7	536,6	516,35
Частка енергозберігаючих світлоточок у мережі зовнішнього освітлення (%)	72	75	75
Загальна протяжність тролейбусних маршрутів (км)	158,4	158,4	158,4
Загальна протяжність мережі водовідведення (км)	256,3	261	270,4
Рівень зношення мережі водовідведення	65,9	64,7	62,5
Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря (т)	20766,854	18713,714	10070,867

Джерело: узагальнено автором на основі [9]

Таблиця 4

**Показники оцінки ефективності стратегії за напрямом
«Створення креативного життєвого та гуманітарного простору розвитку людини»**

Показники	Результати		
	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Кількість громадян що прийнято у ЦНАП (осіб)	130621	195702	438403
Опрацьовано електронних звернень ЦНАП (одиниць)	724	4815	3907
Видатки на освіту (млн грн)	436,6	531,8	666,8
Фактичні видатки на культуру та мистецтво (млн грн)	47,374	64,199	60,010
Планові видатки на культуру та мистецтво (млн грн)	47,908	66,195	63,529
Кількість учасників художніх колективів, аматорських об'єднань при будинках культури (осіб)	2469	2482	2444
Видатки з місцевого бюджету на фінансування бібліотек (тис грн)	12653,5	18047,9	20596,3
Видатки на дорожнє господарство (млн грн)	30,5	48,4	106,2
Видатки на фізичну культуру та спорт (млн грн)	19,1	28,3	36,5

Джерело: узагальнено автором на основі [9]

нарними джерелами у 2,1 рази. Таким чином, можна спостерігати позитивні тенденції реалізації стратегії за напрямом «Підвищення енергоефективності та екологічної безпеки міста».

Четвертий стратегічний напрям розвитку містить у собі такі стратегічні цілі, як розвиток ефективного самоврядування та підвищення громадської активності, створення креативного та культурного освітнього простору, а також зручної логістики для комфортного відпочинку та дозвілля. Оперативними цілями за першою стратегічною метою є розширення можливостей громади та посилення ролі жінки в управлінні з метою подолання гендерної нерівності, посилення самоорганізації через об'єднання та згуртованість громад, підвищення рівня якості роботи Центру надання адміністративних послуг, а також налагодження електронного урядування. За другою стратегічною ціллю передбачається створення у школах сучасного інформаційно-навчального простору, створення культурних просторів для розвитку, створення інклюзивних Центрів розвитку дитини з доступом осіб з особливими потребами, а також модернізація бібліотеки як артпростору креативності та самореалізації. Третя стратегічна ціль передбачає будівництво мосту через Дніпро, створення нових місць відпочинку з доступом для людей з особливими потребами, а також створення умов для активного дозвілля та занять спортом.

Оцінимо ефективність виконання стратегії за напрямом «Створення креативного життєвого та гуманітарного простору розвитку людини» за показниками, що наведено в табл. 4. Для аналізу візьмемо дані з 2016 по 2018 р.

З табл. 4 бачимо, що з моменту запровадження Стратегії сталого розвитку Кременчука зросли значення майже усіх показників, за якими проаналізовано соціальний бік життя міста. Протягом трьох років у 3,35 рази зросла кількість громадян, яких було прийнято у ЦНАПі, а кількість опрацьованих електронних звернень збільшилася у 5,4 рази.

Також у рамках програми розвитку шкіл та створення сучасного інформаційно-навчального розвитку у 1,5 рази зросли видатки на освіту з міського бюджету. Крім того, у 1,26 рази зросли фактичні видатки на культуру та мистецтво, тоді як планові видатки зросли в 1,33 рази. Тобто спостерігається зростання розриву між фактичними та плановими видатками на культуру та мистецтво. Водночас у 2017 р. спостерігається збільшення кількості учасників художніх колективів при будинках культури, а в 2018 р. їх кількість стала меншою, ніж у 2016 р. Протягом трьох років значно зросли видатки з місцевого бюджету на фінансування бібліотек у рамках програми модернізації бібліотек як артпростору креативності та самореалізації. Загалом із 2016 по 2018 р. видатки на утримання бібліотек зросли у 1,6 рази. Також значно зросли видатки на дорожнє господарство, з 2016 по 2018 р. вони збільши-

лися у 3,48 рази. Видатки з міського бюджету на фізичну культуру та спорт за цей же час зросли у 1,9 рази. Таким чином, діяльність міського управління за стратегічним напрямом «Створення креативного життєвого та гуманітарного простору розвитку людини» цілком можна оцінити як позитивну та ефективну.

У зв'язку з утратою російського ринку та переорієнтацією України на Європейський Союз рекомендується розвивати транспортну та логістичну інфраструктуру у бік ЄС, що дасть змогу більш ефективно налагоджувати контакти із закордонними інвесторами та розвивати експорт за рахунок зменшення логістичних витрат, а також мотивувати промислові підприємства міста оновлювати матеріально-технічну базу, оскільки це дасть змогу підвищити якість продукції та поліпшити екологію шляхом зменшення викидів та використання енергоефективних технологій. Також підвищення якості та екологічності дасть змогу створювати більш високоякісну продукцію, що буде конкурентоздатною не лише на українському ринку, а й за кордоном. Своєю чергою, зростання обсягів експорту та впізнаваність продукції на ринку ЄС сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості підприємств та міста у цілому. Приплив зарубіжних інвестицій до економіки міста дасть змогу розвинути промисловість та інфраструктуру, що створить нові робочі місця, а отже, призведе до підвищення рівня й якості життя населення. Саме тому перспективним напрямом майбутніх досліджень є формування методів підвищення інвестиційної привабливості міста та розвитку маркетингу територій.

Висновки. Стратегія сталого розвитку являє собою перетин соціальної, економічної та екологічної сфер розвитку суспільства та спрямована на його збалансоване зростання, яке залишало б прийдешнім поколінням не менше ресурсів, аніж ми маємо зараз. Зважаючи на прагнення України вступити до Євросоюзу, впровадження стратегії сталого розвитку не лише на державному рівні, а й на місцевому є дуже важливим. Проаналізувавши дані за 2016–2018 рр. та оцінивши перші кроки у реалізації Стратегії сталого розвитку Кременчука на 2017–2028 рр. за чотирма основними напрямками, можемо зробити висновок, що найкраще реалізуються заходи соціальної сфери, тобто цілі стратегічного напрямку «Створення креативного життєвого та гуманітарного простору розвитку людини». Усі три стратегічні цілі цього напрямку демонструють позитивні результати роботи влади у 2017–2018 рр. Дещо гірші результати реалізації Стратегії за напрямом «Підвищення енергоефективності та екологічної безпеки міста», оскільки було розпочато реалізацію лише двох цілей із трьох. Гірші результати демонструє економічна сфера. Стратегічний напрям «Розвиток експортоорієнтованого бізнесу» реалізується на задовільному рівні, однак потребує поліпшення. Найгірші результати поки що спостерігаються у реалізації стратегічного напрямку «Створення сприятливого інвестиційного клімату» та демонструють щорічне падіння обсягу іноземних інвестицій в економіку міста, а отже, саме цей напрям потребує найбільш пильної уваги та подальших досліджень.

Список літератури:

1. Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. / за заг. ред. О.Ю. Бобровської. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2015. 264 с.
2. Буряк В.В. Методичні підходи до формування стратегії сталого розвитку промислового міста. *Інноваційна економіка*. 2016. №. 7–8. С. 99–104.
3. Ємець Н.А., Романенко І.І. Принципы формирования комплексных индикаторов устойчивого развития на базе частных показателей социо-эколого-экономического состояния территории. *Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення* : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. / за заг. ред. О.Ю. Бобровської. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2015. С. 76–79.
4. Украина и Европейский Союз. *Википедия. Свободная энциклопедия* : вебсайт. URL : [https://ru.wikipedia.org/wiki/wiki/Украина_и_Европейский_союз#Соглашение_об_ассоциации_между_Украиной_и_Европейским_союзом_\(с_2014_года\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/wiki/Украина_и_Европейский_союз#Соглашение_об_ассоциации_между_Украиной_и_Европейским_союзом_(с_2014_года)) (дата звернення: 19.11.19).
5. Устойчивое развитие. *Википедия. Свободная энциклопедия* : вебсайт. URL : https://ru.wikipedia.org/wiki/Устойчивое_развитие (дата звернення: 19.11.19).
6. Стратегія сталого розвитку м. Бурштин до 2030 року / Академія публічно-приватного партнерства. Київ, 2018. 99 с.
7. Цілі сталого розвитку: Дніпро-2030. Регіональна доповідь. / уклад. В.Г. Панченко, Н.В. Резнікова. Дніпро, 2018. 154 с.
8. Стратегія розвитку міста Кременчука на період до 2028 року. Кременчук, 2017. 69 с.
9. Основні показники. *Панель міста Кременчук* : вебсайт. URL : <https://misto.kremen.gov.ua/index.php?view=dataset&division=stats> (дата звернення: 28.11.19).
10. Економічна статистика. Зовнішньоекономічна діяльність. *Головне управління статистики у Полтавській області* : вебсайт. URL : <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 28.11.19).

References:

1. Bobrovska O. Yu. (2015) Stalyi rozvytok terytorii: problemy ta shliakhy vyrishennia [Sustainable development of territories: problems and solutions]. Proceedings of the VI mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Ukraine, Dnepropetrovsk, October 9, 2015), Dnipropetrovsk : DRIDU NADU. 264 p.

2. Buriak V. V. (2016) Metodichni pidkhody do formuvannya stratehii staloho rozvytku promyslovoho mista [Methodical approaches to formation of strategy of sustainable development of industrial city]. *Innovative economy*, no. 7-8. pp. 99-104.
3. Yemets N. A., Romanenko I. I. (2015) Printsipy formirovaniya kompleksnykh indikatorov ustoychivogo rozvitya na baze chastnykh pokazateley sotsio-ekologo-ekonomicheskogo sostoyaniya territorii [The principles of the formation of comprehensive indicators of sustainable development based on private indicators of the socio-ecological and economic condition of the territory]. Proceedings of the Stalyi rozvytok terytorii: problemy ta shliakhy vyrishennia (Ukraine, Dnepropetrovsk, October 9, 2015) (eds. O. Yu. Bobrovska), Dnipropetrovsk : DRIDU NADU. pp. 76-79.
4. Wikipedia, the free encyclopedia. Ukraina i Evropeyskiy soyuz [Ukraine and the European Union]. Vikipediya, svobodnaya entsiklopediya [Wikipedia, the free encyclopedia] (website). Available at: [https://ru.wikipedia.org/wiki/wiki/Украина_и_Европейский_союз#Соглашение_об_ассоциации_между_Украиной_и_Европейским_союзом_\(с_2014_года\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/wiki/Украина_и_Европейский_союз#Соглашение_об_ассоциации_между_Украиной_и_Европейским_союзом_(с_2014_года)) (accessed 30 November 2019).
5. Wikipedia, the free encyclopedia. Ustoychivoe razvitie [Sustainable development]. Vikipediya, svobodnaya entsiklopediya [Wikipedia, the free encyclopedia] (website). Available at: https://ru.wikipedia.org/wiki/Устойчивое_развитие (accessed 30 November 2019).
6. Academy of Public-Private Partnership (2018) Stratehiia staloho rozvytku m. Burshtyn do 2030 roku [Sustainable Development Strategy of Burshtyn until 2030]. Kyiv: Academy of Public-Private Partnership.
7. Panchenko V. H., Reznikova N. V. (ed.) (2018) Tsili staloho rozvytku: Dnipro-2030. Rehionalna dopovid [Sustainable Development Goals: Dnipro-2030. Regional report]. Dnipro, 2018. 154 p.
8. Stratehiia rozvytku mista Kremenchuka na period do 2028 roku [Kremenchug city development strategy for the period until 2028]. Kremenchuk, 2017. 69 p.
9. Kremenchug city panel. *Osnovni pokaznyky* [The main indicators]. Panel mista Kremenchuk [Kremenchug city panel]. Available at: <https://misto.kremen.gov.ua/index.php?view=datasets&division=stats> (accessed 30 November 2019).
10. Holovne upravlinnia statystyky u Poltavskii oblasti (2017) Ekonomichna statystyka / Zovnishnoekonomichna diialnist [Economic statistics / Foreign economic activity]. Available at: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/> (accessed 30 November 2019).

АНАЛИЗ СТРАТЕГИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ГОРОДА КРЕМЕНЧУГА

В статье раскрыто значение стратегии устойчивого развития. Описаны основные этапы сотрудничества Украины с Европейским Союзом по формированию и внедрению стратегии устойчивого развития. Определены сущность и составляющие стратегии устойчивого развития, а также необходимость внедрения стратегического планирования на городском уровне. Рассмотрены основные этапы формирования стратегии устойчивого развития города, а также стратегия устойчивого развития города Кременчуга. Проанализированы основные стратегические направления развития города, сформирована система показателей оценки эффективности стратегии и дана оценка эффективности работы муниципальных органов власти по основным направлениям развития Кременчуга на начальных этапах реализации Стратегии. По результатам исследования сформированы рекомендации по улучшению эффективности реализации основных стратегических направлений развития Кременчуга.

Ключевые слова: стратегия устойчивого развития, стратегическое планирование, город, предпринимательство, экология, социальная сфера.

ANALYSIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY OF KREMENCHUK CITY

Today, the formation of a sustainable development strategy is of great importance. Modern Ukraine faces many challenges that must be overcome before Ukraine joins the EU. That is why the creation and implementation of a strategy that combines economic and social development and does not harm the environment is of such great importance. Today, the presence of a sustainable development strategy is not only desirable, but also vital for every country that wants to maintain its competitiveness on the world stage. In the conditions of decentralization and regionalization, the issue of the strategic development of individual territorial units is of particular relevance, the relevance of the article is determined. The article reveals the importance of sustainable development strategies. The main stages of cooperation between Ukraine and the European Union regarding the formation and implementation of a sustainable development strategy are described. The essence and components of sustainable development strategies, as well as the need for the implementation of strategic planning at the city level are determined. The main stages of the formation of a strategy for sustainable development of the city are considered. The strategy of sustainable development of the city of Kremenchug is considered. The main strategic directions of the development of the city are analyzed, a system of indicators is formed to assess the effectiveness of the strategy. In particular, the dynamics assesses changes in the effectiveness of work on developing an export-oriented business, creating a favorable investment climate, improving energy efficiency and environmental safety of the city, as well as creating a creative living and humanitarian space for human development. Data on indicators before and after the implementation of the sustainable development strategy were compared. The effectiveness of the work of municipal authorities in the main strategic areas of sustainable development of Kremenchug at the initial stages of the implementation of the Strategy is evaluated. Recommendations are being formed for a more effective implementation of the main strategic directions of the development of Kremenchug.

Key words: sustainable development strategy, strategic planning, city, business, ecology, social sphere.